

Dvælfesskole, hvorved Kommunen efter al Sandsynlighed vilde kunne spare en Del af sine Udgifter til Skolevæsenet. Under give Forhold, naturligvis hvor Skolevæsenet er godt indrettet i en By, kan det være et naturligt Arrangement, og et saadant Arrangement har ganske vist lettest ved at træffes i Ribe, kunde paa en udmærket Maade ske der. Jeg bemærker det blot, fordi det er en Del af Motiveringen af Landstingets Stilling med Hensyn til et andet Punkt. Hovedsagen for mig i Henseende til at forelægge Lovforslaget igen i Aar i denne forandrede Skikkelse er imidlertid, at det er kommet paa en anden Baggrund end tidligere og staar i en ganske naturlig Forbindelse, om det end ikke er koblet sammen dermed, med de Grundtanker, hvorpaa det andet Forslag om Seminarievæsenets Ordning, som i Aar har været behandlet her, hviler. Saa længe man nemlig i Princippet betragter det, at uddanne Skolelærere og Skolelærerinder, som naturligen at være en privat Sag og en ukontrolleret Sag, kun at en Eksamenkommission prøvede Resultaterne, medens selve Uddannelsen nærmest var en privat og ukontrolleret Sag, saa længe kunde man ganske vist betragte Statsseminariernes Eksistens som en løjerlig Anomali, som en Arv fra Fortiden, som man efterhaanden ønskede, i Fortættelse af den Udvikling, der har fundet Sted fra den tidlige Tid i Halvtredserne og til nu, at se forsvinde. Men, naar man gaar ind paa det helt ny Synspunkt, som ligger til Grund for det andet Lovforslag, at Uddannelse af Skolelærere og Skolelærerinder ikke skal være en privat og ukontrolleret Sag, men skal være en af Staten kontrolleret Sag og derfor lægges i Hænderne dels paa Statsseminarier, dels paa kontrollerede Privatseminarier i gensidig Vædbestrid, saa vil det findes naturligt, at man ikke alene gennemfører dette System for Lærere og der kommer til det Resultat, at vi have et Antal Statsseminarier og et andet Antal gode og visse Betingelser fyldestgørende Privatseminarier, som ogsaa derfor saa Statsunderstøttelse, men at man har samme System for Lærerinder, i Stedet for at man her alene, hvis det andet Lovforslag gennemføres, men ikke dette, vil saa Lærerinderes Uddannelse overladt til privat Virksomhed, om end ogsaa kontrolleret, men alligevel vil mangle dette Supplement af et Statsseminarium, som betinger en af de gode Sider ved det blandede System, nemlig at de to Institutioner skulle have en ikke økonomisk, men en ideel og overhovedet gode Frugter bærende Vædbekamp om, hvem

der kan føre de bedste Resultater frem. Det er denne ny Baggrund, som væsentlig har bevæget mig til at forelægge Forslaget igen ellers kunde jeg have ventet med det, indtil maaste gunstigere Tider kom. Det er altsaa den ny Tankegang, der ligger til Grund for det andet Lovforslag, som gjorde det til en Pligt for mig paa ny at bringe denne Tanke frem om en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærerinder, thi uden en Statskole paa dette Omraade mangler et Led i den Bygning, som er tilfattet ved det andet Lovforslag, og hvis Gennemførelse jeg tror i det hele vil have ganske overordentlig Betydning for vort Lands Folkeskoleundervisning. Det er altsaa den ny Baggrund, der saa at sige er kommet frem, uden at jeg dermed vil sige, at det staar i en uløselig Forbindelse dermed, der er intet i selve Lovforslaget, der viser, at jeg har tilfattet en uløselig Forbindelse med det andet Forslag, og skulde jeg være saa heldig at saa det andet Forslag gennemført i Aar, og dette maaste først ad Aare, saa kan jeg i øvrigt være vel tilfreds. Væde Medlemmer være for øvrigt ikke ganske uvillige til at gaa ind paa Tanken om en saadan Statskole til Lærerinderes Uddannelse, men mente, at det maatte være en naturlig Ting at sætte det i Forbindelse med Nedlæggelsen af et af de bestaaende Statsseminarier. Det forekommer mig dog, at jeg har Ret i, hvad jeg udtalte i det andet Ting, hvor den samme Tanke kom frem, at en naturlig Forbindelse er der ikke mellem disse to Ting, og det erede Medlem (Højmark) der særlig fremdrog det, gjorde heller ikke gældende, at det var noget, der var naturlig Forbindelse mellem, men holdt sig væsentlig til den Betragtning, at naar det ikke skete ved denne Lejlighed, saa uaaede man maaste aldrig til at saa et af de bestaaende mandlige Statsseminarier nedlagt. Men dette er jo i alt Fald en Lejlighedsforbindelse og ikke en af Tingene selv fremgaaende Forbindelse mellem de to Tanker. Jeg mener, at det er Ting, der maa overvejes hver for sig, og jeg vedtender mig da, at der er Grund til at overveje, om ikke et af de bestaaende Statsseminarier for Mænd er overflødigt og kan nedlægges. Dette vil jo ikke absolut staa i Strid med den Tanke, der ligger til Grund for det andet Lovforslag, da vi jo have 4 Seminarier. Dette vil altsaa for saa vidt ikke være en Tanke, jeg slyder bort, men jeg mener, at denne Ting bør dog overvejes for sig selv, og det vil da navnlig bero paa, om noget af de bestaaende Statsseminarier kan betragtes som overflødigt, hvilket jo først Erfaringen kan